КИНСИВ

2024 година

ПРЕГЛЕД НА ВОЗДУХОПЛОВНА БЕЗБЕДНОСТ

ТАБЕЛАРЕН, СТАТИСТИЧКИ И ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ НА ПОДАТОЦИ ОД ПРИЈАВЕНИ БЕЗБЕДНОСНИ НАСТАНИ, ИЗВЕШТАИ И КОРЕКТИВНИ ДЕЈСТВИЈА

КИНСИВ ги истражува несреќите во кои учествувале цивилни воздухоплови или падобрани и врши задачи поврзани со собирање и анализа на податоци и други задачи поврзани со безбедноста на летот, особено за намалувањето на ризици во воздухопловството и спречување на несреќи, сериозни инциденти и инциденти, под услов овие задачи да не влијаат на независноста на Комитетот.

CONTENTS / СОДРЖИНА

1. ВОВЕД..4

2. ДЕФИНИЦИИ И КОРИСТЕНА ТЕРМИНОЛОГИЈА.................................4

3. РЕГУЛАТИВА 6

4. СТАТИСТИКА НА ПРЕЛЕТИ (ПОДАТОЦИ ОД ТАВ- Скопје, Охрид)......7

5. РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАГА НА СЕРИОЗЕН ИНЦИДЕНТ...........................9

Потенцијално нарушена сепарација /Potentially loss of separation A-030 9

Serious incident..9

MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions.........9

9/7/2024 9

6. ЛИСТА НА НАСТАНИ ОД ЗА 2024 ГОДИНА......................................10

7. ГРАФИЧКИ И ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ НА ВКУПЕН БРОЈ НА НАСТАНИ ЗА 2024 ГОДИНА, класа и категорија 24

Статистички и графички приказ по класа на настани за 2024 година 25

Статистички и графички приказ по категорија на настани за 2024 година........25

8. ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ ПО ТИП НА ПРИЈАВА НА НАСТАН 2024 ГОДИНА 27

Анализа на настани, статус по тип на пријава ANS 27

Анализа на настани, статус по тип на техничка пријава CNS 28

....28

Анализа на настани, статус по тип на пријави од ТАВ аеродроми....................29

Анализа на настани, статус по тип на доброволни пријави..........................30

Анализа на настани поврзани со судир со птици (BIRD: Birdstrike)..................31

9. ИЗВЕШТАИ СО КОРЕКТИВНИ ДЕЈСТВИЈА ОД ВОЗДУХОПЛОВНИ ОРГАНИЗАЦИИ........ 33

10. КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА НАСТАНИ 39

ЗА 2023 ГОДИНА И 2024 ГОДИНА 39

.... 39

Компаративна анализа за 2023 и 2024 година по класа на настани, ... 40

Компаративна анализа за 2023 и 2024 година по категорија на настани 41

Компаративна анализа за 2023 и 2024 година по категорија Bird strike 42

11. ЗАКЛУЧОК 43

1. ВОВЕД

Во Република Северна Македонија, „Комитетот за истрага на воздухопловни несреќи и сериозни инциденти“ (скратено **КИНСИВ**) е **официјално надлежен орган за техничка истрага** на несреќи и сериозни инциденти со цивилни воздухоплови или падобрани. КИНСИВ е формиран од Владата на Република Северна Македонија како **независно тело**, со својство на правно лице, надвор од регулаторните структури на Агенцијата за цивилно воздухопловство.
Обезбедува техничка и оперативно независна истрага, без мешање на регулаторни или правни органи.

Задачи и надлежности на КИНСИВ се следните:

- **Собирање и анализа на сите релевантни податоци** — од црни кутии (FDR, CVR), воздушни контролни органи, сведоци, оператори и други извори.
- **Техничка анализа на причини** за настанот (хуман фактор, технички дефекти, организациски или метеоролошки услови).
- **Изработка на извештаи со безбедносни препораки**, кои се испраќаат до ЦАА и други релевантни страни, и се објавуваат јавно, со цел спречување на идни несреќи
- Дејствува исклучиво со целта **подобрување на воздухопловната безбедност**, а не за утврдување вина или кривична одговорност.

2. ДЕФИНИЦИИ И КОРИСТЕНА ТЕРМИНОЛОГИЈА

[R]	*Reference* Референца
ANSP	*Air Navigation Services Provider* Давател на услуги на воздухопловна навигација
ALOSP	*Acceptable Levels of Safety Performance* Прифатливи нивоа на ефикасноста на безбедност
AME	*Aircraft Maintenance Engineer* Инженер за одржување на воздухоплови
ANS	*Air Navigation Services* Услуги на воздухопловната навигација
ANSP	*Air Navigation Services Provider* Давател на услуги на воздухопловна навигација
ARC	*Aviation Regulations Code* Зборник на воздухопловни прописи
ATO	*Approved Training Organisations* Овластени организации за обука

CAA	*Civil aviation Agency* Агенција за цивилно воздухопловство (АЦВ)
EASA	*European Aviation Safety Agency* Европска агенција за безбедност на воздухопловството
EASP	*European Aviation Safety Programme* Европска програма за безбедност на воздухопловството
EC	*European Commission* Европска Комисија
ECAA	*European Common Aviation Area* Европска заедничка воздухопловна област
ECAC	*European Civil Aviation Conference* Европска конференција за цивилно воздухопловство
ECCAIRS	*European Coordination Centre for Accident and Incident Reporting Systems* Европски координативен центар за системите за пријавување на воздухопловни несреќи и инциденти
EPAS	*European Plan for Aviation Safety* Европски план за безбедност на воздухопловството
EU	*European Union* Европска унија
EUROCONTROL	*European Organisation for Safety of Air Navigation* Европска организација за безбедност на воздухопловната навигација
IANS	*Institute of Air Navigation Services* Институт за услуги на воздухопловната навигација
ICAO	*International Civil Aviation Organisation* Меѓународна организација за цивилното воздухопловство
M–NAV	*Macedonian Air Navigation Service Provider* Македонски давател на услуги на воздухопловната навигација
N/A	*Not Applicable* Не се применува
NASC	*National Aviation Safety Committee* Национален комитет за безбедност на воздухопловството
Reg.	*Regulation* Регулатива/Пропис
SAR	*Search and Rescue* Потрага и спасување
SARPs	*Standards and Recommended Practices* Стандарди и препорачани практики

SES	*Single European Sky* Единствено европско небо
SSP	*State Safety Programme* Национална програма за безбедност
TBD	*To be developed* Треба да се изработи
TMA	*Terminal Manoeuvring Area* Завршни површини за маневрирање
USOAP	*Universal Safety Oversight Audit Programme* Универзална програма за контрола на надзорот врз безбедноста

3. РЕГУЛАТИВА

Согласно Член 5 став 1, 2 и 3 од Уредбата за принципите по кои се води истражувањето на несреќи и сериозни инциденти, инциденти и настани на цивилни и државни воздухоплови, начинот на нивното пријавување, како и формата, содржината на начинот на водење на евиденцијата и начинот на издавањето и одземањето на службената легитимација на истражителите Службен Весник на РСМ Број 67/2023 година, Комитетот за истрага на воздухопловни несреќи и сериозни инциденти има обврска да изработи и објави на својата веб страна Преглед на воздухопловна безбедност за 2024 година.

4. СТАТИСТИКА НА ПРЕЛЕТИ (ПОДАТОЦИ ОД ТАВ- СКОПЈЕ, ОХРИД)

Компаративна статистика на прелетите над територијата на Република Северна Македонија во период 2023 и 2024 година. (Податоци од М-НАВ АД Скопје)

Месец	2024	2023	2024 vs 2023
Јануари	12.815	12.394	3.4%
Февруари	12.107	11.894	1.8%
Март	14.517	15.140	-4.1%
Април	21.911	20.565	6.5%
Мај	27.973	26.262	6.5%
Јуни	30.649	29.614	3.5%
Јули	34.997	32.825	6.6%
Август	36.002	32.858	9.6%
Септември	31.849	30.673	3.8%
Октомври	31.054	25.672	21.0%
Ноември	16.373	14.761	10.9%
Декември	15.132	14.332	5.6%
ВКУПНО	285.379	266.990	6.9%

Компаративна статистичка табела на движења на Меѓународните аеродроми во Република Северна Македонија за 2024 и 2023 година:

АЕРОДРОМ	2024	2023
СКОПЈЕ	23.672	21.985
ОХРИД	1.810	1.964

5. РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАГА НА СЕРИОЗЕН ИНЦИДЕНТ

Потенцијално нарушена сепарација /Potentially loss of separation A-030

Serious incident

MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions

9/7/2024

Резиме:

На критичниот ден 7 Септември 2024 година, во 16:19 UTC THY7NL лета од Мадрид кон Инстанбул. Со пријавениот план на летање треба да лета преку Албанија и Грција кон Турција. SXS2Y лета од Мугла кон Лондон и минува низ ВоП на Република Северна Македонија од реон Дојран кон Скопје на FL360. Поради избегнување на лоши метеоролошки услови THY7NL бара и добива дозвола за влез во ВоП на Република Северна Македонија во близина на Дебар кон Скопје на FL360. Извршниот контролор на летање уредно ги означува двата летови и ги води низ ВоП на Република Северна Македонија.

Во 16:30 UTC THY7NL известува дека завршил со избегнувањето на неповолните временски услови и бара и добива одобрение да лета директно кон DIGTI. По извршениот засврт во десно кон DIGTI, во 16:30 UTC извршниот контролор увидува дека THY7NL се наоѓа на курс со кој ќе се најде во директен конфликт со SXS2Y, бидејќи двата воздухоплова се на иста височина, FL360. Во 16:32 UTC се активира STCA алармот по кој контролорот ја согледува сериозноста на ситуацијата и реагира со заклучување на THY7NL во постоечкиот курс. Ваквата инструкција не ги дава посакуваните резултати и не ја обезбедува потребната сепарација бидејќи постоечкиот курс ги води двата воздухоплови во директен конфликт.

Во 16:32 UTC извршниот контролор се обидува да му даде инструкции на THY7NL за намалување на височината на FL350, но практично неколку секунди подоцна двата воздухоплови пријавуваат активирање на TCAS RA. Доаѓа до намалена минимална хоризонтална и вертикална сепарација помеѓу двата наведени патнички воздухоплови во близина на LWSK на FL360. Активиран е TCAS RA во двата воздухоплови и екишажите маневрираат заради избегнување на судир. Нема оштетувања и/или повредени патници и членови на екишажот.

Комитетот за истрага на воздухопловни несреќи и сериозни инциденти спроведе и ја заврши истрагата и донесе 11 бедбедносни препораки кои се достапни во Финалниот извештај за сериозен инцидент КИНСИВ 001/2024.

6. ЛИСТА НА НАСТАНИ ОД ЗА 2024 ГОДИНА

На табелата е прикажана листа на пријавени настани за 2024 година За дел од настаните се наведени и корективните дејствија кои се превземени.

File number	Headline	Report identification	Occurrence class	Occurrence category	Location name	UTC date
MK-OCC-001/24	Упад во работни простории на неовластени лица/Intrusion into work premises and disturbed work process	V-001	Incident	SEC: Security related	ANSP	1/4/2024
MK-OCC-002/24	Осветлување со ласер/Laser attack	A-001	Incident	SEC: Security related	LWSK	1/24/2024
MK-OCC-003/24	Доцнење на информации од NOTAM/Late information from NOTAM office	A-002	Not determined	ATM: ATM/CNS	M-NAV/ANSP	1/30/2024
MK-OCC-004/24	Пожар на електрична инсталација - PAPI/Burnt part of primary cable supplying right wingbar of PAPI for RWY34- closed runway due to precaution	A-003/TAV-01/24	Incident	ADRM: Aerodrome	LWSK	1/31/2024
MK-OCC-005/24	Погрешно дистрибуирање на FPL/Wrong FPL distribution	V-002	Not determined	ATM: ATM/CNS	ANSP - LWSK	2/9/2024
MK-OCC-006/24	Нарушување на растојание за сепарација/Separate Minima Infringement	A-004	Significant incident	MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions	SKJ VOR	2/12/2024

MK-OCC-007/24	Упад на PSP/Runway incursion	A-005	Incident	RI: Runway incursion - vehicle, aircraft, or person	LWSK-Skopje	1/22/2024
MK-OCC-008/24	Некоординиранос т помеѓу вршење на секојдневни работи во MNAV/Coordinatio n between departments in ANSP	V-003	Not determined	ATM: ATM/CNS		2/16/2024
MK-OCC-009/24	Вградените стопбар светла не работеле /Inset stop bar lights on TWY H towards RWY34 not working	TAV-02/2024	Not determined	ADRM: Aerodrome	LWSK	2/26/2024
MK-OCC-010/24	Згуснување на оперативна фреквенција/ Density of operating frequency	V-005	Not determined	OTHR: Other	LWSK	3/2/2024
MK-OCC-011/24	PAN	A-006	Not determined	MED: Medical		3/12/2024
MK-OCC-012/24	Исклучен предавателот TX1, DVOR OHR поради неисправен модулатор/TX1 transmitter switched off	T-001	Not determined	ATM: ATM/CNS	Skopje FIR	3/13/2024
MK-OCC-013/24	Осветлување со ласер/Laser attack	A-007	Incident	SEC: Security related		3/27/2024
MK-OCC-014/24	Осветлување со ласер/Laser attack	A-008	Incident	SEC: Security related	Vicinity of Skopje airport	4/8/2024
MK-OCC-015/24	Откажано полетување/ Aborted take-off	A-009	Incident	OTHR: Other	RWY-LWSK	4/12/2024

MK-OCC-016/24	Прекинато полетување/Aborted take-off	A-010	Incident	AMAN: Abrupt maneuvre	RWY- LWSK	4/15/2024
MK-OCC-017/24	Осветлување со ласте/Laser attack	A-011	Incident	SEC: Security related		4/15/2024
MK-OCC-018/24	Лет без одобрение /Flight without permission	A-012	Incident	NAV: Navigation error	Skopje	4/16/2024
MK-OCC-019/24	Осветлување со ластер/Laser attack	A-013	Incident	SEC: Security related	14NM from LWSK	4/18/2024
MK-OCC-020/24	VCS Rohde&Schwarz U/S, G/G comm affected	T-002	Not determined	ATM: ATM/CNS		4/4/2024
MK-OCC-021/24	Погрешен меѓусекторски XFL, FDP related issue	T-004	Not determined	ATM: ATM/CNS		5/11/2024
MK-OCC-022/24	Недозволено користење мобилни уреди во работна средина /Use of mobile devices in working environment	V-007	Not determined	OTHR: Other	ACC Skopje	4/17/2024
MK-OCC-023/24	Ненавремено најавување на лет/Navigation error	V-008	Incident	NAV: Navigation error	FIR Skopje	4/20/2024
MK-OCC-024/24	Непријавени летови, слетување на Стенковец/ No announced flights, landing in LWSN	V-010	Not determined	OTHR: Other	TMA-Skopje ATC	5/30/2024
MK-OCC-025/24	Погрешно работење со IDS на FD и ШС, Апликацијата за прикажување на актуелни фреквенции кај	T-005	Not determined	OTHR: Other	OPS room-SKOPJE ATC	5/24/2024

	соседни единици на КЛ, постојано и неконтролирано ги менува фреквенциите/Malfunctioning and uncontrollably change of frequencies					
MK-OCC-026/24	Осветлување со ласте/Laser attack	A-014	Incident	SEC: Security related		6/2/2024
MK-OCC-027/24	Almost SMI	A-015	Incident	MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions		6/12/2024
MK-OCC-028/24	Испад на TX1 од DVOR OHR поради прегревање на модулаторите тип MOD110P за SBO сигналот/X1 DVOR OHR failure	T-003	Incident	ATM: ATM/CNS		4/3/2024
MK-OCC-029/24	Old FPL for en route flight	V-011	Incident	NAV: Navigation error		6/6/2024
MK-OCC-030/24	На SC4 EXE позиција често после трансмисија се слуша последниот дел од трансмисијата/ Frequency blocking	T-006	Not determined	ATM: ATM/CNS	ACC Skopje	6/13/2024
MK-OCC-031/24	Proposal for new mask on FD position in ACC during avoiding action	V-012	Not determined	OTHR: Other	ACC- FD position	6/13/2024
MK-OCC-032/24	Полетување без барање за одобрение/	A-016	Incident	NAV: Navigation error		6/20/2024

	Departure without approval request on LWOH					
MK-OCC-033/24	EAD problem	T-007	Incident	ATM: ATM/CNS		4/26/2024
MK-OCC-034/24	Осветлување со ласер/Laser attack	A-017	Incident	SEC: Security related		6/20/2024
MK-OCC-035/24	На ALT1 линија на VCS неможе да се добие Приштина/ On the ALT1 line on the VCS, Pristina cannot be reached	T-008	Not determined	ATM: ATM/CNS	ATC Skopje	6/21/2024
MK-OCC-036/24	Судир со птици /Birdstrike	A-018	Incident	BIRD: Birdstrike		6/30/2024
MK-OCC-037/24	Некоординирано проблем со Атина /Coordination with FIR Athens	V-013	Not determined	OTHR: Other		7/10/2024
MK-OCC-038/24	Снемување на корелирани одрази, од радар кај RAXAD, LETNI, VELBA. Еден од нив беше WMT5P, траеше кратко, една секунда/ Disappearance of correlated reflections	T-009	Not determined	ATM: ATM/CNS		7/1/2024
MK-OCC-039/24	Судир со птици/ Birdstrike	A-019	Incident	BIRD: Birdstrike		7/3/2024
MK-OCC-040/24	Погрешна метео прогноза/ Wrong meteo prognose	A-020	Incident	ATM: ATM/CNS		7/2/2024
MK-OCC-041/24	Губење радарска слика SC2 PLN/ Missing radar tracks SC2 PLN	T-010	Incident	ATM: ATM/CNS		7/5/2024

MK-OCC-042/24	NAV error	T-011	Not determined	ATM: ATM/CNS		7/6/2024
MK-OCC-043/24	Ненајавен воздухоплов /Unannounced/not logged in aircraft	A-021	Incident	NAV: Navigation error		7/8/2024
MK-OCC-044/24	Аларм на Alenia поради RCF и Emergency squawk/ Alarm on ALENIA due to RCF and Emergency squawk	T-012	Not determined	ATM: ATM/CNS	ATC Skopje	7/6/2024
MK-OCC-045/24	Дуплицирање на одрази на сите сектори/ Duplicate reflection on all sectors	T-013	Not determined	ATM: ATM/CNS		7/8/2024
Mk-OCC-046/24	Прекин на оптички кабел-NEOTEL/ External services-telecommunication cable failure	T-014	Incident	ATM: ATM/CNS		8/8/2024
MK-OCC-047/24	Истекување на гориво при полнење/ Fuel spillage during refueling	TAV-003/24	Incident	ADRM: Aerodrome	Skopje Airport	5/5/2024
MK-OCC-048/24	Недостасува дел на авионот/ Aircraft missing part (panel-small door on the left side of aircraft)	TAV-003	Not determined	SCF-NP: System/ component failure or malfunction [non-powerplant]	Skopje Airport-parking position	5/7/2024
MK-OCC-049/24	Неоперативен транспондер /Possible unoperational transponder	A-022	Not determined	SCF-NP: System/ component failure or malfunction		7/19/2024

				[non-powerplant]		
MK-OCC-050/24	Губење на одраз на SC2 PLN/ Loss of reflection on the screen	T-015	Not determined	ATM: ATM/CNS	ANSP	7/20/2024
MK-OCC-051/224	Осветлување со ласер/ Laser attack	A-025	Incident	SEC: Security related		8/1/2024
MK-OCC-052/24	Осветлување со ласер/ Laser attack	A-023	Incident	SEC: Security related		8/12/2024
MK-OCC-053/24	Отежнати комуникации, трансмисии со воздухоплови/ VCS failure	T-016	Incident	ATM: ATM/CNS		8/9/2024
MK-OCC-054/24	Потенцијално нарушување на сепарација поради преминување на друго ниво на летање/ SMI due to level bust	A-024	Significant incident	MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions		8/20/2024
MK-OCC-055/24	Хидраулични проблеми/ Hydraulic problems	A-026	Not determined	OTHR: Other		8/27/2024
MK-OCC-056/24	Судир со птици/ Bird strike	A-027	Incident	BIRD: Birdstrike		7/24/2024
MK-OCC-057/24	Ненајавени летови со параглајдери/ Unannounced paraglider flights	V-014	Not determined	OTHR: Other	Ohrid CTR	7/24/2024
MK-OCC-058/24	Губење на радарски одраз /Loss of radar	T-018	Incident	ATM: ATM/CNS	MAVAR	9/4/2024

	tracks on FCL position screen					
MK-OCC-059/24	Губење на понудено ниво при ел.координација	T-019	Not determined	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	9/4/2024
MK-OCC-060/24	Осветлување со ласер/Laser attack	A-028	Incident	SEC: Security related	FIR Skopje	9/6/2024
MK-OCC-061/24	Судир со птици / Bird strike	A-029	Incident	BIRD: Birdstrike		9/6/2024
MK-OCC-062/24	Потенцијално нарушена сепарација /Potentially loss of separation	A-030	Serious incident	MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions		9/7/2024
MK-OCC-063/24	Губење на радарски одрази/Loss of radar reflection	T-020	Incident	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	9/10/2024
MK-OCC-064/24	TCAS Go around	A-031	Incident	CTOL: Collision with obstacle(s) during take-off and landing	FIR Skopje	9/8/2024
MK-OCC-065/24	Нема внесен flight plan во FDO	V-015	Occurrence without safety effect	ATM: ATM/CNS	LWOH	9/9/2024
MK-OCC-066/24	Непрофесионално однесување на колеги во Тирана/ Unprofessional behavior of colleagues in Tirana	A-032	Not determined	OTHR: Other	FIR Skopje	9/15/2024
MK-OCC-067/24	Надминување на секторски капацитет/ Exceeding sector capacity	V-017	Incident	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	9/29/2024

MK-OCC-068/24	Нема известување за промена	V-018	Incident	ATM: ATM/CNS	Skopje ACC	3/10/2024
MK-OCC-069/24	Rerouted call logs	T-023	Not determined	ATM: ATM/CNS		10/6/2024
MK-OCC-070/24	Нарушување на сепарација/ Loss of separation	A-034	Incident	AMAN: Abrupt maneuver	FIR Skopje	10/15/2024
MK-OCC-071/24	Снемување авион од радарска слика/ Disappearance of a plane from a radar image	T-024	Not determined	ATM: ATM/CNS		10/19/2024
MK-OCC-072/24	Нарушување на сепарација/ Loss of separation	A-036	Incident	AMAN: Abrupt maneuvre	FIR Skopje	10/21/2024
MK-OCC-073/24	Overload на радарскиот систем, некорелирање на радарски одрази	T-017	Significant incident	ATM: ATM/CNS		9/1/2024
MK-OCC-074/24	Судир со птици и откажано полетување/Bird strike and Aborted take off	A-037	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	11/2/2024
MK-OCC-075/24	Дефект на електричниот систем / Electrical system failure in flight on aircraft C 172	RIMIN AIR 01	Incident	SCF-NP: System/ component failure or malfunction [non-powerplant]	LWST	11/11/2024
MK-OCC-076/24	Задоцнето доставување на планови за летање/ Late submission of flight plans	V-019	Occurrence without safety effect	ATM: ATM/CNS	ACC Skopje	11/13/2024
MK-OCC-077/24	Проблем со струјно коло/Problem with the current circuit,	TAV-005	Incident	ADRM: Aerodrome	SKP/LWSK	11/14/2024

	the edge lights on TWY A,H,C did not light up					
MK-OCC-078/24	VOR SIN под аларм, немаше сигнал 30 мин. издаден е NOTAM	T-025	Not determined	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	11/17/2024
MK-OCC-079/24	Дуплицирани одрази на радарска слика/ Duplicated radar tracks	T-026	Incident	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	11/17/2024
MK-OCC-080/24	Отказ на мотор/Engine failure	A-039	Incident	SCF-PP: powerplant failure or malfunction	FIR Skopje	11/19/2024
MK-OCC-081/24	Судир со птици/Confirmed Bird Strike	TAV-006	Incident	BIRD: Birdstrike	SKP LWSK	11/19/2024
MK-OCC-082/24	Судир со птици/Confirmed Bird Strike	TAV-007	Incident	BIRD: Birdstrike	SKP LWSK	11/21/2024
MK-OCC-083/24	Флеки од хидроулично масло/Hidraulic oil stains	TAV-008	Incident	ADRM: Aerodrome	Position 201-LWSK	11/22/2024
MK-OCC-084/24	Флеки од масло/Oil Stains	TAV-009	Incident	FUEL: Fuel related	SKP LWSK	11/24/2024
MK-OCC-085/24	Судир со птици/Confirmed Bird Strike	TAV-010	Incident	BIRD: Birdstrike	SKP LWSK	11/26/2024
MK-OCC-086/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-011	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	1/7/2024
MK-OCC-087/24	Судир со птици /Bird strike	TAV-012	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	4/3/2024
MK-OCC-088/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-013	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	4/5/2024
MK-OCC-089/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-014	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	4/13/2024

MK-OCC-090/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-015	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	4/20/2024
MK-OCC-091/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-016	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	5/3/2024
MK-OCC-092/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-017	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	5/7/2024
MK-OCC-093/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-018	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	5/24/2024
MK-OCC-094/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-019	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	5/27/2024
MK-OCC-095/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-020	Incident	BIRD: Birdstrike	EIN	6/7/2024
MK-OCC-096/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-021	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	6/17/2024
MK-OCC-097/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-022	Incident	BIRD: Birdstrike	DTM	6/25/2024
MK-OCC-098/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-023	Incident	BIRD: Birdstrike	CPH	7/8/2024
MK-OCC-099/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-024	Incident	BIRD: Birdstrike	ZRH	7/8/2024
MK-OCC-100/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-025	Incident	BIRD: Birdstrike	WAW	7/20/2024
MK-OCC-101/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-026	Incident	BIRD: Birdstrike		7/25/2024
MK-OCC-102/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-027	Incident	BIRD: Birdstrike	FMM	7/26/2024
MK-OCC-103/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-028	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	7/26/2024

MK-OCC-104/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-029	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	7/27/2024
MK-OCC-105/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-030	Incident	BIRD: Birdstrike		7/27/2024
MK-OCC-106/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-031	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	7/28/2024
MK-OCC-107/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-032	Incident	BIRD: Birdstrike	GVA	8/2/2024
MK-OCC-108/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-033	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	8/6/2024
MK-OCC-109/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-034	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	8/4/2024
MK-OCC-110/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-035	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	8/24/2024
MK-OCC-111/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-036	Incident	BIRD: Birdstrike	OHD-ZRH	8/25/2024
MK-OCC-112/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-037	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	8/31/2024
MK-OCC-113/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-038	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	9/1/2024
MK-OCC-114/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-039	Incident	BIRD: Birdstrike	TRF	9/2/2024
MK-OCC-115/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-040	Incident	BIRD: Birdstrike	LWOH	8/4/2024
MK-OCC-116/24	Судир со птици/Bird strike	TAV-041	Incident	BIRD: Birdstrike	LWSK	11/3/2024
MK-OCC-117/24	Испад на TX1 и TX2 поради неисправен модулатор на локација DVOR-DME Ohrid	T-027	Incident	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	12/3/2024

MK-OCC-118/24	Исклучување на екран/ Screen failure	T-028	Incident	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	12/8/2024
MK-OCC-119/24	RCF	T-029	Incident	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	12/9/2024
MK-OCC-120/24	HLR777 се изгуби од радар на околу една минута	T-030	Incident	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	12/12/2024
MK-OCC-121/24	Неиздавање на NOTAM	V-020	Incident	OTHR: Other		12/12/2024
MK-OCC-122/24	Судир на воздухоплов со диви животни/ Wildlife strike	TAV-042	Incident	WILD: Collision Wildlife	LWSK	12/15/2024
MK-OCC-123/24	Музика во позадина на фреквенција 119.375/ Music distraction	T-031	Incident	ATM: ATM/CNS	FIR Skopje	12/24/2024
MK-OCC-124/24	Проблем со притисок во кабина	A-040	Incident	CABIN: Cabin safety events	FIR Skopje	12/30/2024
MK-OCC-125/24	Непридржување до clearance	A-033	Incident	NAV: Navigation error		9/20/2024
MK-OCC-126/24	Можен конфликт на балон со SID	V-016	Not determined	OTHER: Other		9/23/2024
MK-OCC-127/24	На работна позиција APP EXE се исклучи сигналот, празен екран (energy saver)	T-021	Incident	ATM: ATM/CNS	ANSP Skopje	9/20/2024
MK-OCC-128/24	Предупредување во системот / Warning in system	T-022	Not determined	ATM: ATM/CNS		9/22/2024
MK-OCC-129/24	Флеки од масло/ Oil stain	TAV-043-SR	Not determined	FUEL: Fuel related	LWSK – Apron	11/16/2024

MK-OCC-130/24	Флеки од масло/ Oil Stain	TAV-044-SR	Not determined	FUEL: Fuel related	LWSK - Apron	11/22/2024
MK-OCC-131/24	Невнимателно возење	TAV-045-SR	Not determined	OTHER: Other	LWSK – Cargo	11/26/2024
MK-OCC-132/24	Ненајавени параглајдерски активности	MVR-001/A-038	Incident	OTHER: Other	Ohrid	10/17/2024

7. ГРАФИЧКИ И ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ НА ВКУПЕН БРОЈ НА НАСТАНИ ЗА 2024 ГОДИНА, КЛАСА И КАТЕГОРИЈА

Jan	6
Feb	4
Mar	5
Apr	15
May	9
Jun	12
Jul	22
Aug	13
Sep	17
Oct	5
Nov	16
Dec	8
Total	**132**

Прикажан е графички приказ на вкупниот број на настани кои се пријавени и обработени во системот ECCAIRS за 2024 година. Вкупниот број на пријавени настани во согласност со системите за задолжително и доброволно пријавување на настани е 132.

Најголем број на пријавени настани се во месец јули, вкупно 22, кога и обемот на сообраќај низ аеродромите во државата е зголемен.

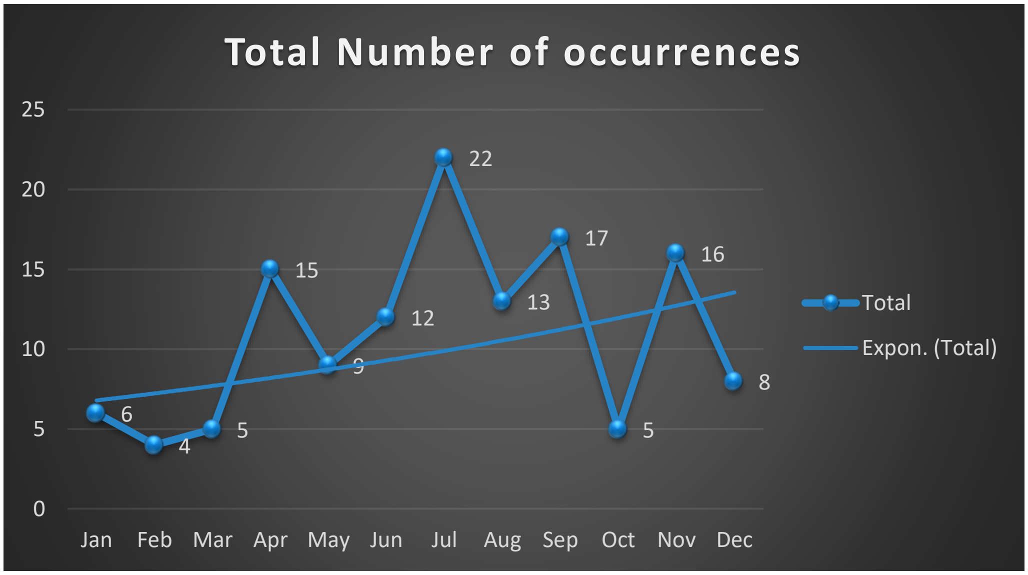

Статистички и графички приказ по класа на настани за 2024 година

На табелата подолу е прикажана класификацијата на настаните во Агенцијата за цивилно воздухопловство од кои, 1 е класифициран како сериозен инцидент (Serious incident), 3 се класифицирани како значаен инцидент (Significant Incident), 90 се класифицирани како инциденти (Incident), 2 се настани без ефект по безбедност (Occurrence without safety effect), а за 36 настани класата не е одредена (Not determined).

Вкупно останати отворени настани се 7, од кои еден е сериозен инцидент кој се истражува од страна на Комитетот за истрага на воздухопловни несреќи и сериозни инциденти - КИНСИВ. До Агенцијата за цивилно воздухопловство за настанот доставен е прелиминарен извештај од страна на КИНСИВ, во согласност со законските временски рамки.

Occurrence Class	Total
Incident	90
Not determined	36
Occurrence without safety effect	2
Serious incident	1
Significant incident	3
Grand Total	132
Occurrence Class	Total

Статистички и графички приказ по категорија на настани за 2024 година

На графикот и табелата подолу е прикажана категоризацијата на настаните, од каде може да се заклучи дека најмногу пријавени настани се категоризирани со категоријата BIRD: Birdstrike – судир со птица, 39 настани. Со категорија ATM: ATM/CNS категоризирани се вкупно 38 настани, а настани поврзани со сигурноста категоризирани како SEC: Security related, се вкупно 11.

Оваа година за разлика од претходните години најмногу се пријавувани настани со категорија BIRD: Birdstrike за кои детално во овој документ ќе биде изработен статистички и графички приказ.

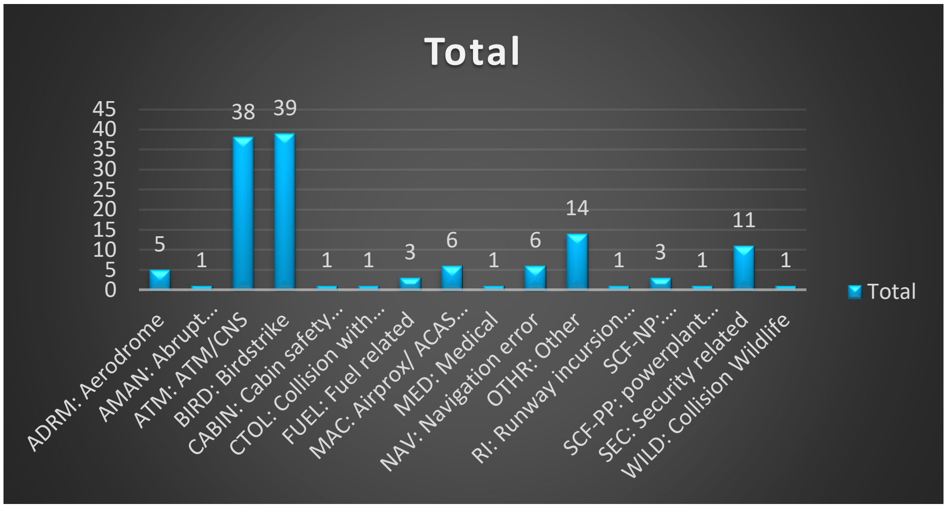

Row Labels	Count of File number
ADRM: Aerodrome	5
AMAN: Abrupt maneuvre	1
ATM: ATM/CNS	38
BIRD: Birdstrike	39
CABIN: Cabin safety events	1
CTOL: Collision with obstacle(s) during take-off and landing	1
FUEL: Fuel related	3
MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions	6
MED: Medical	1
NAV: Navigation error	6
OTHR: Other	14
RI: Runway incursion - vehicle, aircraft or person	1
SCF-NP: System/component failure or malfunction [non-powerplant]	3
SCF-PP: powerplant failure or malfunction	1
SEC: Security related	11
WILD: Collision Wildlife	1
Grand Total	132

8. ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ ПО ТИП НА ПРИЈАВА НА НАСТАН 2024 ГОДИНА

Анализа на настани, статус по тип на пријава ANS

ANS

Jan	4
Feb	1
Mar	2
Apr	6
Jun	5
Jul	5
Aug	4
Sep	6
Oct	3
Nov	2
Dec	1

На табелата подолу е прикажан бројот на пријави од категорија ANS. Како што може да се види од приказот подолу има, вкупно 39 настани.

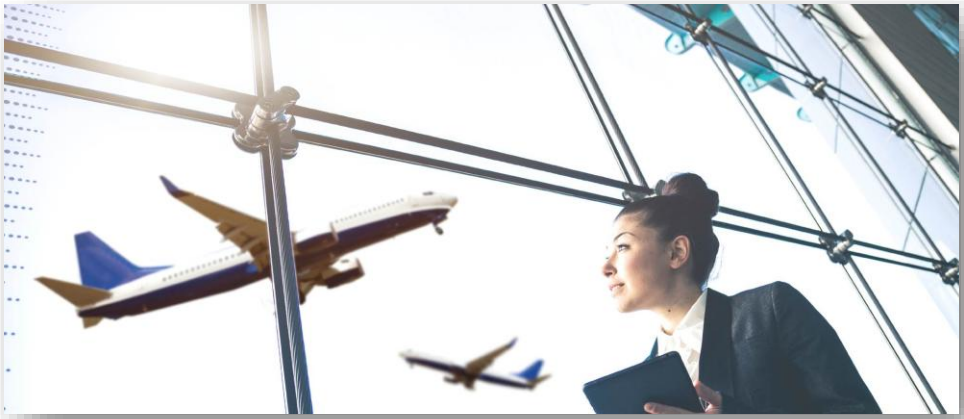

Анализа на настани, статус по тип на техничка пријава CNS

На табелата е прикажан бројот на пријави од категорија CNS, технички настани Како што може да се види од приказот има вкупно 31 технички настан.

CNS	
Mar	1
Apr	3
May	2
Jun	2
Jul	6
Aug	2
Sep	6
Oct	2
Nov	2
Dec	5

Анализа на настани, статус по тип на пријави од ТАВ аеродроми

На графикот и табелата се настаните пријавени од ТАВ аеродроми кои се вкупно 45. Може да се заклучи дека бројот на пријави од ТАВ аеродромите е значително зголемен за разлика од бројот на пријави од ТАВ аеродромите во изминатите години.

TAV		
Jan		**2**
Feb		**1**
Apr		**4**
May		**6**
Jun		**3**
Jul		**9**
Aug		**7**
Sep		**2**
Nov		**10**
Dec		**1**

Анализа на настани, статус по тип на доброволни пријави

На табелата подолу се прикажани волонтерските, доброволни пријави за настани чиј вкупен број е 17 настани.

Voluntary		
Jan		1
Feb		2
Mar		2
Apr		2
May		1
Jun		2
Jul		2
Sep		3
Nov		1
Dec		1
Total		17

Анализа на настани поврзани со судир со птици (BIRD: Birdstrike)

Во 2024 година до Агенцијата за цивилно воздухопловство пријавени се вкупно 39 настани поврзани со судир со прици, од кои три на меѓународниотАродромот Св. Апостол Павле Охрид (LWOH) и триесет и шест на меѓународниот Аеродром Скопје (LWSK). На графичкиот *Приказ 1* процентуално е пресметана фрекфентноста на овие настани во 2024 година, додека *Приказ 2* го прикажува вкупниот бројот на судир со птици за секој месец во година за кои е добиена безбедносна пријава. Може да се забележи дека фрекфентноста е зголемена во летниот период што се должи на временските услови и зголемениот број на летови на двата меѓународни аеродроми.

Локација	Број на настани
Аеродром Охрид	3
Аеродром Скопје	36
Вкупно:	39

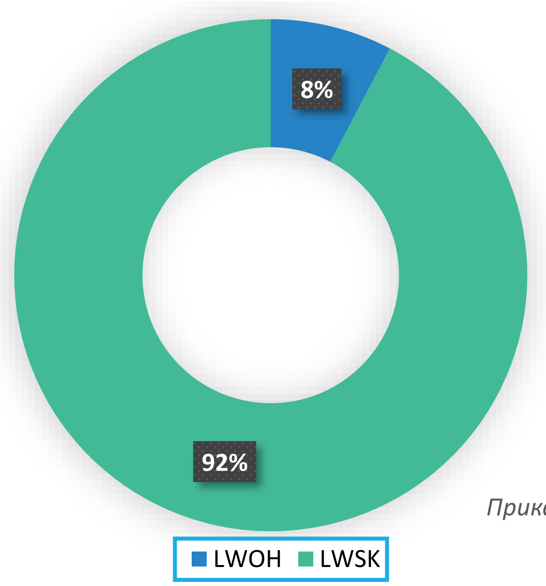

Приказ 1

Согласно фазата на летот најмногу настани се случувале за време на полетување, односно петнаесет, а најмалку за време на маневрирање, односно еден. *Приказ 2* дава слика на тоа во која фаза на летот се случиле настаните поврзани со судир на птици во 2024 година.

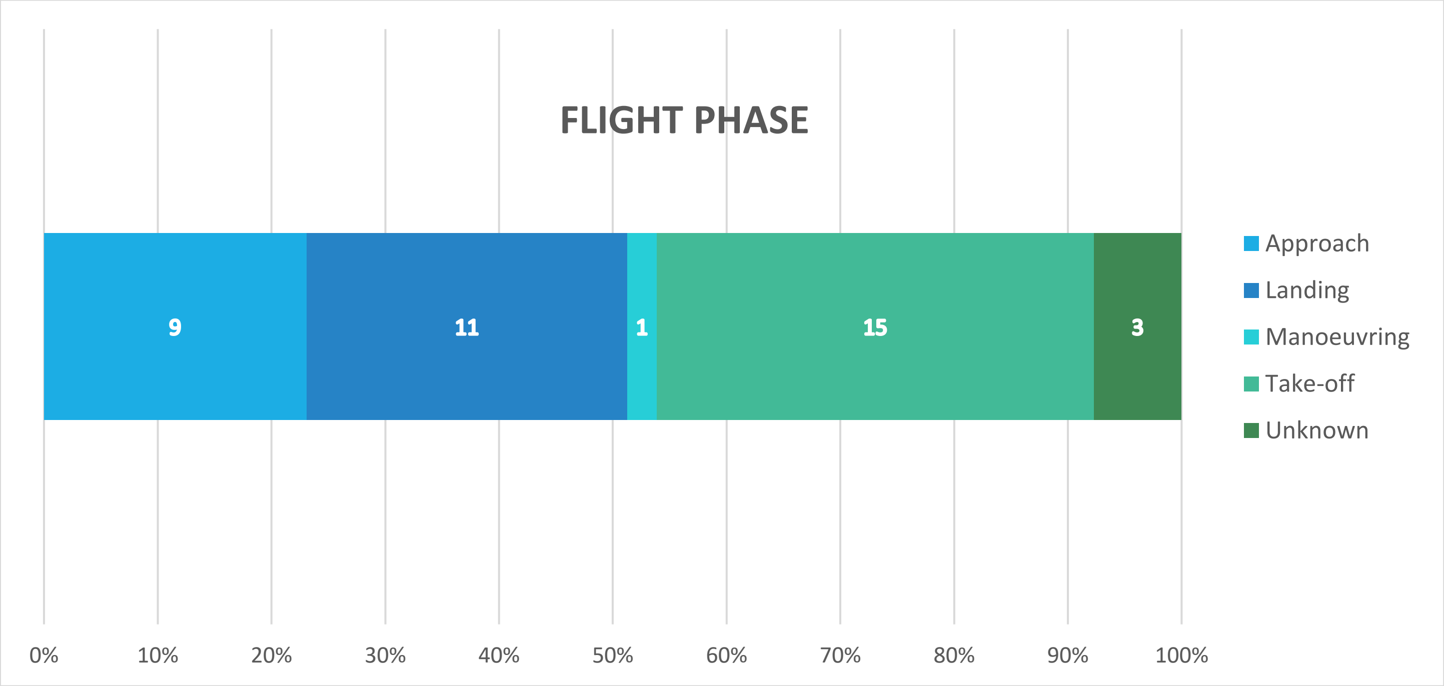

Приказ 2

9. ИЗВЕШТАИ СО КОРЕКТИВНИ ДЕЈСТВИЈА ОД ВОЗДУХОПЛОВНИ ОРГАНИЗАЦИИ

На табелата подолу е листата од испитани настани од воздухопловната индустрија, како и подетални предложени корективни дејствија.

Испитани настани од воздухопловна индустрија,

опис на корективните дејствија за 2024 година

File number	**Report identification**	**Occurrence category**	**Occurrence class**	**UTC date time**
MK-OCC-006/24	**A-004**	MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collision	Significant incident	2/12/2024 7:02 AM
Corrective action / Корективни дејствија M-NAV				
Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Во извештајот се дадени препораки за презентирање на случајот на наредниот теоретски дел од обуката за освежување на знаење како потенцијален случај кој исклучува недоразбирање помеѓу пилотот и контролорот на летање. По класификација, настанот е класифициран како неодреден и се случува ретко. Доставен доказ до АЦВ дека препораката е спроведена.				
MK-OCC-007/24	**A-005**	RI: Runway incursion - vehicle, aircraft or person NAV: Navigation error	Incident	1/22/2024 5:30 PM
Corrective action / Корективни дејствија M-NAV				
Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Не се дадени препораки со кој што би се спречило повторување на настанот. Класификацијата на настанот е значаен инцидент кој се случува ретко.				

MK-OCC-027/24	**A-015**	MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions	Incident	6/12/2024 10:42 AM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот и испитан и е доставен извештај до АЦВ. Дадена е препорака на следниот симулатор за обласни контролори на летање, инструкторите да обрнат внимание на scanning-от на некорелираните одрази при зголемен обем на работа. Настанот е класифициран како многу малку документирани склични инциденти кога се зема во предвид голем обем на сообраќај или без документирани слични инциденти во мал обем на сообраќај.

MK-OCC-054/24	**A-024**	MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions	Significant incident	8/20/2024 6:25 PM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот и испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препораки од настанот кои се однесуваат на работата на контролорите на летање нема. Настанот не е класифициран поради сообраќајната ситуација била со умерен интезитет, но имало сложени метео услови.

MK-OCC-066/24	**A-032**	Not determined	OTHR: Other	9/15/2024 12:28 PM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот и испитан и е доставен извештај до АЦВ. Дадени се препораки да се одржуваат оперативни состаноци како со соседната контрола на летање од настанот, така и со другите соседи со цел навремено споделување на оперативните информации. Настанот е класифициран како значаен инцидент и во однос на фрекфентноста е класифициран како настант кој се случува ретко.

MK-OCC-001/24	**V-001**	SEC: Security related ATM: ATM/CNS	Incident	1/4/2024

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот и испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препорака од настанот е произлезена неодложно имплементирање на CISM (Critical incident stress management) со процедури и обучени CISM peer експерти, со чија што имплементација би се влијаело директно врз контролорите на летање што ќе придонесе поефикасно справување со стресот и негативните симптоми што произлегуваат од него. Настанот е класифициран како настан кој се случува многу ретко.

MK-OCC-053/24	**T-016**	ATM: ATM/CNS	Incident	8/9/2024 11:00 AM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот и испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препорака за настанот нема.

MK-OCC-073/24	**T-017**	ATM: ATM/CNS	Significant incident	9/1/2024 10:45 AM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот и испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препорака е дадени во иднина доколку се повтори настанот, дополнително да се филтрира со несистемски оперативни тракови.

MK-OCC-063/24	**T-020**	ATM: ATM/CNS	Incident	9/10/2024 08:16 PM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препораки од повисоко ниво нема, но со напомена што побрзо имплементирање на новиот АТМ Систем. Препораки од пониско ниво кои произлегуваат од дополнителни причини се и понатаму да се евидентираат, следат и пријавуваат аномалии од ваков вид. Користењето на паметни уреди и други бежични гаџети да не се користат (т.е. airplane mode). Во иднина можна дислокација на работните станици во контролирана простоија во која е намелено вликанието на паметни уреди и други бежични гаџети.

Настанот е класифициран како неодреден, односно не биле на располагање доволно информации за да се одреди опасноста, а во однос на фрекфентноста е класифициран како настант кој се случува ретко.

MK-OCC-127/24	**T-021**	ATM: ATM/CNS	Incident	9/20/2024 05:00 PM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препораки од повисоко ниво нема, но со напомена што побрзо имплементирање на новиот АТМ Систем. Препораки од пониско ниво кои произлегуваат од дополнителни причини се и понатаму да се евидентираат, следат и пријавуваат аномалии од ваков вид. Користењето на смарт уреди и други бежични гаџети да не се користат (т.е. airplane mode). Во иднина можна дислокација на работните станици во контролирана простоија во која е намелено вликанието на паметни уреди и други бежични гаџети.

Настанот е класифициран како неодреден, односно не биле на располагање доволно информации за да се одреди опасноста, а во однос на фрекфентноста е класифициран како настант кој се случува ретко.

MK-OCC-064/24	**A-031**	CTOL: Collision with obstacle(s) during take-off and landing MAC: Airprox/ ACAS alert/ loss of separation/ (near) midair collisions	Incident	9/8/2024 08:48 AM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препораки кои се однесуваат на работата на КЛ нема.

Настанот е класифициран како настан без ефект по безбедноста, а во однос на фрекфентноста е класифициран како настант кој се случува ретко.

MK-OCC-032/24	**A-016**	NAV: Navigation error	Incident	6/20/2024 08:25 AM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препорака е да се изработи договор за соработка помеѓу Одд. за ОБКЛ Скопје и АКЛ Охрид, со дефиниран начин на комуникација и координација помеѓу Извршините КЛ во соодветните единици. Настанот е класифициран како настан без ефект по безбедноста, но треба да се разгледа со сериозност, со цел да се спречи повторување.

MK-OCC-065/24	**V-015**	ATM: ATM/CNS OTHR: Other	Occurrence without safety effect	9/9/2024 06:40 PM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ во кој се наведува дека настанот е упатен на Комисијата за култура и праведност на понатамошно разгледување.

Настанот е класифициран како настан без ефект по безбедноста, врз основа на тоа што ниту еден воздухоплов, а и работниор процес не бил засегнат од настанот.

MK-OCC-067/24	**V-017**	ATM: ATM/CNS	Incident	9/29/2024

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ.

Препорака е воведување на pretactical регулации во координација на раководителот на одделение со експерти и дистрибуција на заклучоците до сите извршители на FLOW поцизија и супервизори.

Настанот е класифициран како неодреден инцидент, а фрекфентноста на вакви документирани слични настани е дека се случиле повеќе од еднаш на истата локација.

MK-OCC-070/24	**A-034**	AMAN: Abrupt maneuver	Incident	10/15/2024 8:45 PM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препораката е оперативен состанок меѓу КЛ и пилотите од Wizzair, а поуките кои произлегуваат од истиот да се претставаат пред останатите КЛ. Настанот е класифициран како значаен инцидент кој што вклучува услови кои укажуваат на тоа дека можеби би се случил голем инцидент, доколку опасноста не била отстранета. Фрекфенцијата на случување на вакви настани е класифицирана како ретка.

MK-OCC-132/24	**MVR-001 / A-038**	OTHR: Other	Incident	10/17/2024

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен конечен извештај до АЦВ. Нема доволно влезни информации и не може да се извлечат заклучоци, сепак треба сериозно да се пристапи земајќи ги во предвид пријавите за ваков вид на настани во минатото со цел намалување на веројатноста или елиминирање на фактор, кој би предизвикал сличен или друг настан. Настанот е класифициран како неодреден.

MK-OCC-072/24	**A-036**	AMAN: Abrupt maneuver ATM: ATM/CNS	Incident	10/21/2024 1:30 PM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препорака во однос на работата на КЛ нема. Настанот е класифициран како значаен настан, кој вклучува услови кои укажуваат на тоа дека можеби би се случила несреќа, сериозен инцидент или голем инцидент, доколку опасноста не била отстранета.

MK-OCC-120/24	**T-030**	ATM: ATM/CNS	Incident	12/12/2024 4:01 PM

Corrective action / Корективни дејствија M-NAV

Настанот е испитан и е доставен извештај до АЦВ. Препорака нема. Настанот е класифициран како неодреден, односно не биле на располагање доволно информации за да се одреди опасноста.

10. КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА НАСТАНИ ЗА 2023 ГОДИНА И 2024 ГОДИНА

Months	2023	2024	Total
Jan	6	6	12
Feb	7	4	11
Mar	5	5	10
Apr	7	15	22
May	8	9	17
Jun	12	12	24
Jul	13	22	35
Aug	18	13	31
Sep	15	17	32
Oct	5	5	10
Nov	7	16	23
Dec	1	8	9
Total	**104**	**132**	**236**

Табелата и графикот ја прикажуваат компаративната анализа од базата на податоци евидентирана во системот ECCAIRS за настаните од 2023 и 2024 година.

Вкупно 132 безбедносни настани се доставени до Агенцијата за цивилно воздухопловство во 2024 година во споредба со 104 безбедносни настани во 2023 година. Бројот на пријавени настани во 2024 година е значително поголем во споредба со минатата година благодарение на поголемата свесноста на воздухопловните субјекти и пошироката јавност да пријавуваат настани до Агенцијата.

Може да се забележи дека во летниот педиод се до септември бројот на настани значитено се зголемува поради зголемениот одем на сообраќај.

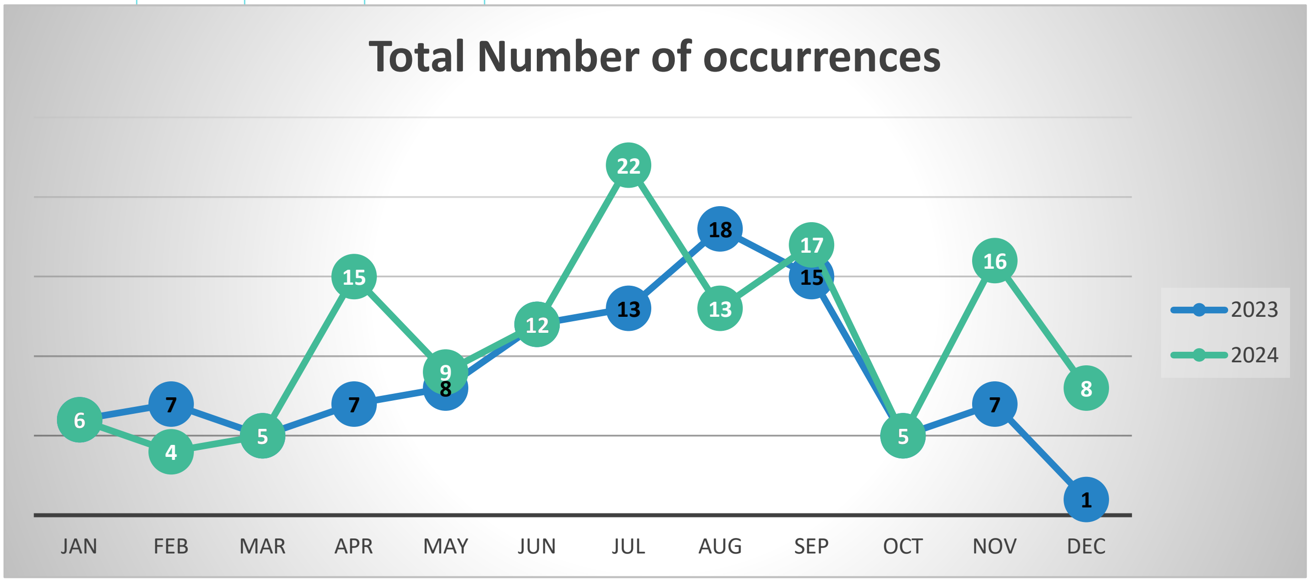

Компаративна анализа за 2023 и 2024 година по класа на настани,

Months	2023	2024	Total
Incident	52	90	142
Not determined	44	36	80
Occurrence without safety effect	5	2	7
Serious incident	1	1	2
Significant incident	2	3	5
Total	**104**	**132**	**236**

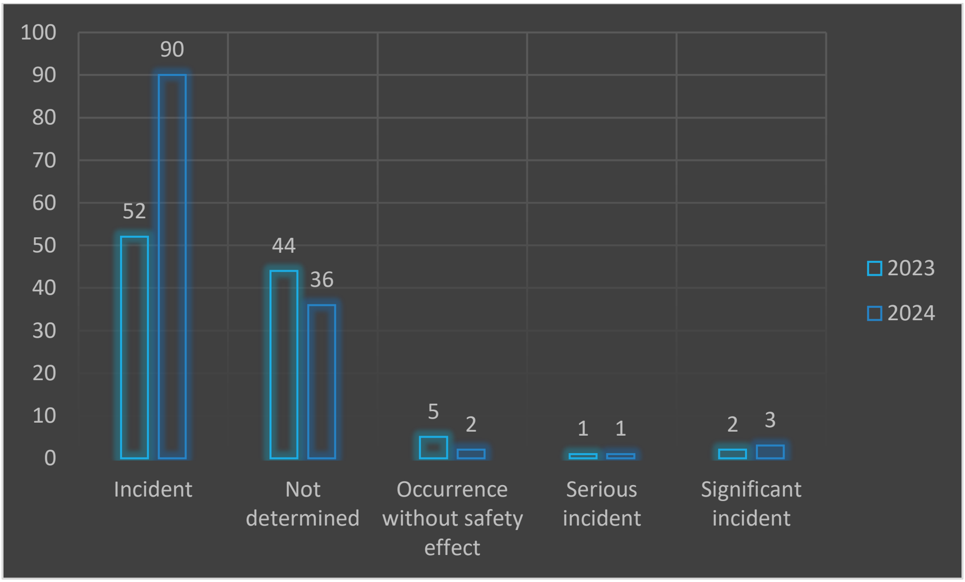

Може да се заклучи дека за двете години најмногу настани се класифицирани како инциденти, настани кои влијаат или можат да влијаат врз безбедноста на работењето на воздухопловот/ите, вкупно 90 настани за 2024 година и вкупно 52 настани за 2023 година. Бројот на значајни инциденти е зголемен во 2024 година, повеќето поврзани со ACAP предупредувања, како и блиски средби меѓу авионите во лет.

Компаративна анализа за 2023 и 2024 година по категорија на настани

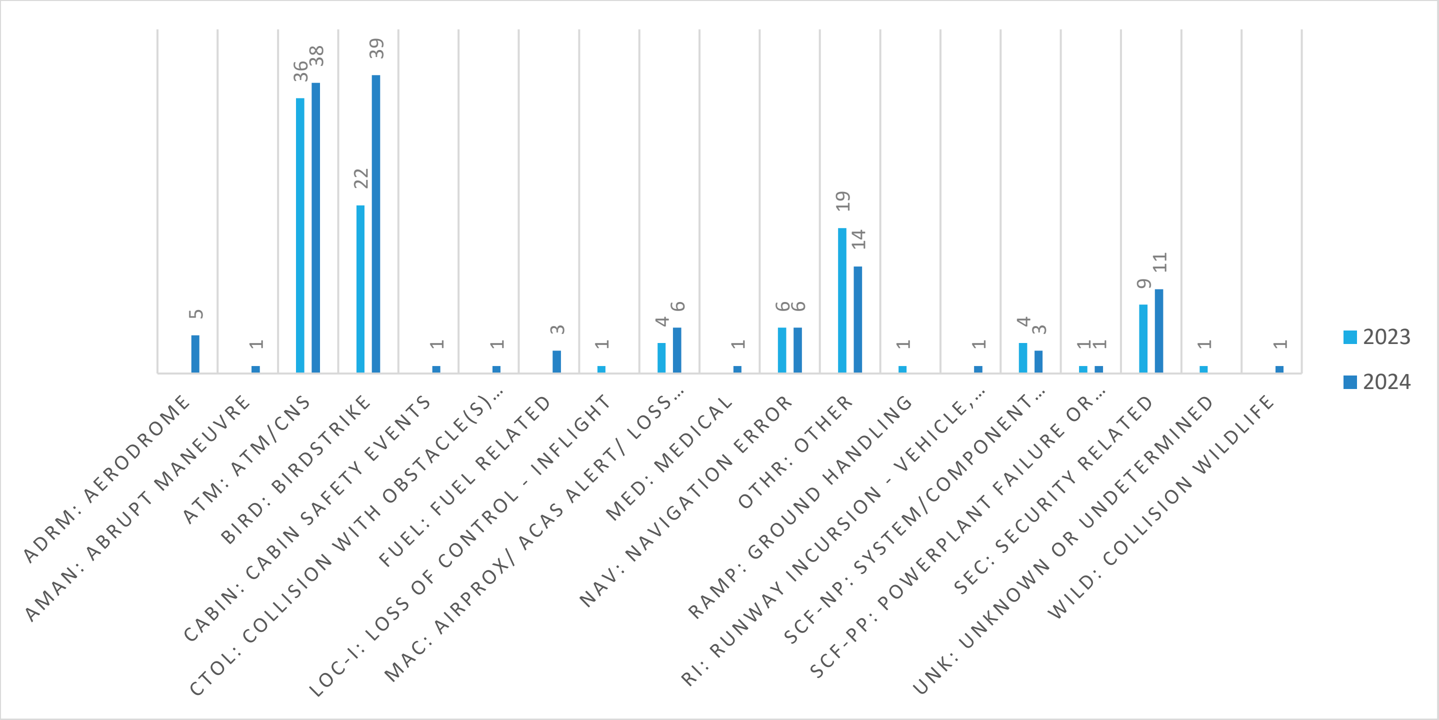

Табелата и графикот ја прикажуваат компаративната анализа од базата на податоци за настаните од 2023 и 2024 година по категорија. Од приказот може да се заклучи дека за двете години најмногу настани се категоризирани како ATM/CNS, настани кои вклучуваат проблеми со комуникациите, навигацијата или надзорот (CNS), вкупно 36 настани за 2023 година и вкупно 38 настани за 2024 година. Од приказот може да се види и дека за 2024 година се појавуваат дополнителни кодирања за категорија на настани што се должи на поголем број пријавени настани.

Компаративна анализа за 2023 и 2024 година по категорија Bird strike

Months	2023	2024	Total
Jan	1	1	2
Mar	1		1
Apr	3	4	7
May	1	4	5
Jun		4	4
Jul	2	11	13
Aug	6	7	13
Sep	6	3	9
Oct	1		1
Nov	1	5	6
Total	22	39	61

Категоријата BIRD: Bird strike вклучува настани кои се поврзани со судир и/или потенцијален судир со птици. Во базата на Агенцијата за цивилно воздухопловство со оваа категорија се евидентирани вкупно 39 настани во 2024 година и вкупно 22 настани во 2023 година. Сите пријави имаат класа на сериозност, инцидент.

Споредувајќи ги податоците на месечно ниво, може да се забележи дека во 2024 година бројот на пријавени настани со категорија BIRD: Birdstrike е во пораст споредено со претходната година.

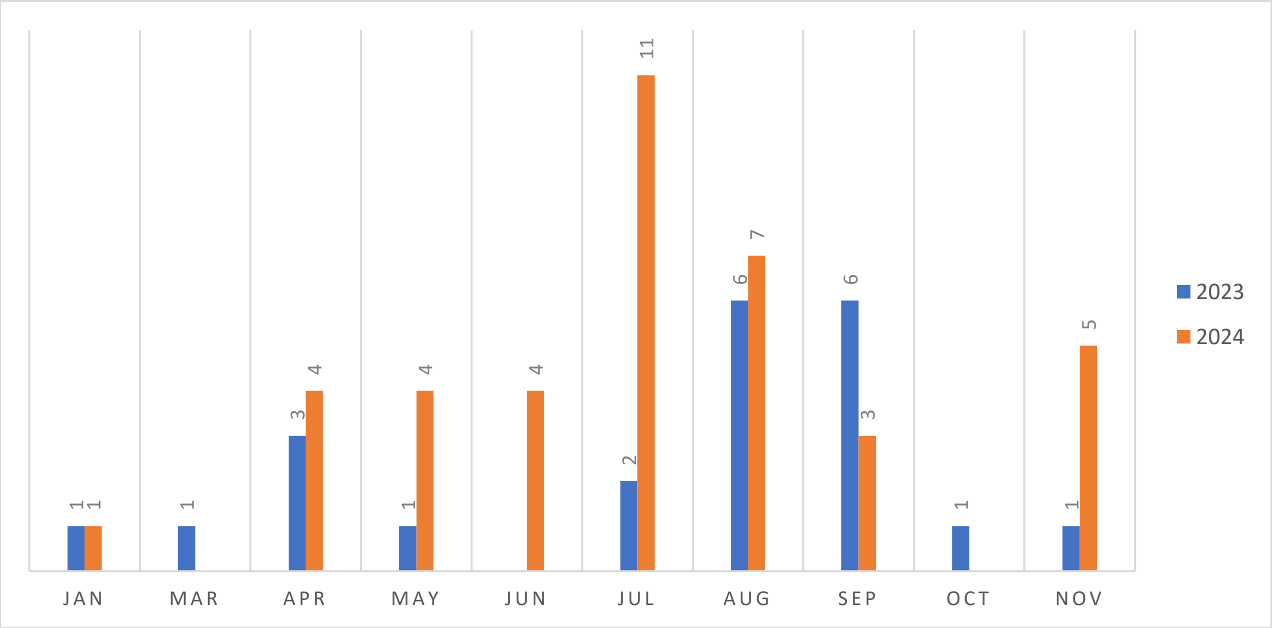

11. ЗАКЛУЧОК

Годишниот преглед ги презентира податоците за постигнатото ниво на воздухопловна безбедност за 2024 година и ги сумира регулаторните правила и мерките поврзани со пријавите за настаните во воздухопловството со цел да се одржи или подобри постигнатото ниво на воздухопловна безбедност.

Мисијата на ECCAIRS е да обезбеди дигитална платформа која овозможува имплементација на одредбите дефинирани во Уредбата за принципите по кои се води истражувањето на несреќи, сериозни инциденти, инциденти и настани на цивилни и државни воздухоплови како и начинот на нивното пријавување, како и формата, содржината, начинот на водење на евиденцијата и начинот на издавањето и одземањето на службената легитимација на истражителите (Сл.весник 67/2023). ECCAIRS ги поддржува воздухопловните власти во собирањето, споделувањето и анализирањето на информации за воздухопловната безбедност, со крајна цел подобрување на воздухопловната безбедност. Користењето на ECCAIRS, како алатката во креирање на прегледот и статистичките податоци за безбедноста во воздухопловството, е еден од чекорите во исполнување на методите на Предиктивниот метод (Predictive method) за управување со безбедноста во воздухопловството.

Споредувајќи ги податоците од минатата година очигледно е дека има поголема свесност кај воздухопловните субјекти за пријавување на безбедносни настани во 2024 година. Бројот на пријавени безбедносни настани во 2024 година е значително зголемен благодарение на напорите на Агенцијата за цивилно воздухопловство да ја промовира и потенцира важноста на пријавувањето.

Од тренд анализата може да се забележи пораст на пријавени настани за 2024 година, што укажува на зголемување на степенот на имплементација на проектот Just culture, кој има за цел, да ги мотивира вработените во воздухопловната индустрија, во согласност со значењето на проектот за праведна култура, да се охрабрат и да ги пријавуваат настаните и инцидентите во воздухопловната пракса и на тој начин, да дадат свој придонес, во намалувањето на бројот на настани со кои се соочуваат во своето работење. Пријавувањето на настани во согласност со законските одредби е со цел да се утврдат причините за да се спречи настанувањето на несреќи и инциденти, а не утврдување на вина или одговорност.

Во изработување на прегледот на настаните за 2024 година, во соработка со инспекторите на Агенцијата за цивилно воздухопловство се следени настаните со евидентирање на корективните дејствија од извршените инспекциски надзори до нивно затварање.